

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Майлықожа Сұлтанқожаұлы

ЖАРИЯЛАНДЫ
14.04.2022СІЛТЕМЕ
https://bilimger.kz/118583/

Майлықожа Сұлтанқожаұлы

Майлықожа Сұлтанқожаұлы 1835 жылы Сырдария өзенінің бойында, қазіргі Қызылқұм ауданы – Қожатоғай-Қаракел қой совхозының орнында дүниеге келген. 1898 жылы Құң Бадам ауылдық кеңесі орналасқан Арыс ауданындағы Ақбұлақ өзенінің бойында қайтыс болды. Ақын он жасында әкесінен айырылды. Бар ауыртпалықты көтеріп, кедей-кепшіктің қамын жеп, жоқтауын мұңдап отырды. Майлықожа шығармалары халықтың назарын ерте бастан аударған. Ақын шығармалары Ұлы Қазан төңкерісіне дейін де орыс зиялыларының қамқорлығымен қазақ халқына деген ізгі ниетпен жарық көргені белгілі.

Бүгін Түркістан мұғалімдер семинариясының оқытушысы Я.Я. Лурасып О.В.Базилевскийдің 1888 жылы жалдамалы баспадан шыққан «Қырғыз хрестоматиясы» кітабы осының айқын дәлелі. Бұл поэма фольклорында жылдың төрт мезгілі кездеседі.

Ақынның әлеуметтік бет-бейнесін шынайы танытатын шығармалардың бірі – ел бақ сынағы, шұбар сынағы – ақынға арналған. Отп, сүйекке Ең күлкілісі, әзіл болған жер жалпы казактардың арасында тотықұс сияқты. Асіресе Ұлы Жайық ауданында ақынның осы дәстүрге сай сатираны сынға алуы әдетке айналған.

Жақсылар атақты ақындардың өзіне жала жабуды әдетке айналдырған Шернияз ақын мен Баймағамбет сұлтанның, Сүйінбай ақын мен Тезек төренің арасын бұрыннан танимыз. Ел басын біріктіріп, тұтас бір руға орнықты мінездеме беруі, оның біртұтас ұлтпен күн кешу жолындағы жеңісті талпынысы ақынның салғырттығының айқын дәлелі десек қателеспейміз. Олар ең қасіретті ұстаушыны хабарлап қана қоймай, халықтың ыза мен өшпенділігін тудырады. Еңбекті, еңбектің жемісін, тынымсыз еңбекті жырламаған жазушыны халық менсінбейді. Басқаша айтқанда, қалам иесінің қоғамдағы орны оның жұмысшы табының сұранысын қаншалықты қанағаттандыруымен айқындалады. Мақсатты ойдағыдай орындауда еңбекқорлыққа, еңбексүйгіштікке шақыратын ақын: «Еңбексүйгіштік, туған жерге, өскен елге деген сүйіспеншілік сияқты адам бойындағы ең биік адамгершілік қасиеттердің бірі – өзі өскен елге, елге деген терең сүйіспеншілік» деп, жас жігіттерді жерледі. Ақынның бұл мәселеге көзқарасы оның көптеген шығармаларында көрініс тапқан. Әйел теңдігі, махаббат еркіндігі,

жастардың еркіндігі үшін қашанда өзекті мәселе десек, бұл салада да толғандыратын мәселелер баршылық. Үйлену, қызық көру, тәтті өмір, достық осының барлығын ақын жан-жақты жеткізеді, өз көзқарасын білдіреді. Ең қызығы, оның айтқан пікірі халықтың басым көпшілігінің арман-тілектерімен астасып жатыр. Майлықожа Сұлтанқожаұлы артына мол мұра қалдырды.

Романұлы Нұртөре

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.